

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Perfectionem vocari monte[m], in quem laborando conscendimus. Cap. v.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

parata, à Deo, & Angelis, & viris sapientibus, minoris quam nummus aureus vilissimus reputantur?

Perfectionem vocari montem, in quem laborando conscendimus.

CAPVT V.

NOMEN thesauri, quo dignitas perfectionis exprimitur, magnificum est, sed nomen motus multò magnificètius, quia mōs thesaurus solet abscondere, & immēlas diuitias occultare. Quare si hoc nomen perfectioni adaptatur, eo perfectio, licet & præcedenti, amplitudinem & augmentū accipit, quo maiora indicia sui decoris, & maiestatis ostendit. Vita ergo spiritualis perfectio factis Scripturis vocata est mōs, siue ille, in quē Dominus noster Iesus Christus legē Euangelicā promulgaturus ascendit, siue ille, in quo omnib. populis conuiuium præparauit, siue ille, quē regius vates montem pingue, & coagulatum iasserunt. Mōs enim ille, in quo Christus sermonē illū insignē prædicauit, & pauperes, ac mites, & lugētēs beatos appellauit, & qui antea aperuerat ora prophetarum, os suū ad nos docēdum aperuit, perfectionē significat, quam ipse, vt egregius concionator vita prætebat, & verbis, atque sermone declarabat. Quod Augustinus perspicue tradit, dicens: Si queritur quid significet mons, bene intelligitur significare maiora præcepta iustitiæ, quia minora erant, quæ Iudæis data sunt. Et clariù postea interpretatur illud: Non potest ciuitas abscondi supra montem posita. his verbis: id est fundata super insignem magnamque iusticiam quā significat etiam ipse mōs in quo disputat Dominus. Nec nomen illius montis, qui (vt ait Hieronymus) erat mons Thabor, ab hac mystica significatione discedit. Thabor namque idē est, quod electio, vel puritas, & perfectio, vt finē quidem nostrarum actionum intendimus, sed vt medium ad æternā vitam assequendam eligimus, & nequaquā ab ipsa munditia, ac mentis puritate discernimus. Meritò autē Dominus perfectionis documēta daturus, priùs in mōtem, qui typum perfectionis gerebat, ascendit, vt Apostolos, & discipulos suos edoceret, ea ab ipsis sermone tradi oportere, in quē gressibus mētis ascēderint, & quæ vitæ meritis obtinuerint. Quod scribentes non possumus non lugere, & præverecundia confundi, qui tam sublimia aliis tradentes, nos ipsos ad ea opere præstanda non cogimus, nec saltē ea alicuius sollicitudinis digito attingimus. At mons ab Isaia demonstratus etiam perfectionem designat, cum dicit: Et faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc conuiuium pinguiū, conuiuium vindemiæ, pinguium medullatorum vindemiæ defæcatæ. Mons, inquam, iste perfectio est aut vita perfecta, propter quā, siue Ecclesia, siue patria cælestis ex cælis dicitur, & instar mōtis sublimis, & alta nominatur. Quis enim erat hic mōs, nisi mōs Sio, qui interpretatur aceruus, vt & nomē huic mōti inditum perfectionē quoque; figuratam esse declarat, quæ nihil aliud est (vt ex dictis colligitur) nisi quidam omnium virtutum, & cælestium donorum aceruus, quem habēs anima, nec famem timet, neque alicuius rei indigentiam perhorrescit? Quod autem in hoc mōte Dominus vniuersis populis conuiuium lætitiæ faciat, illud sancti Dauid abundē confirmat. Fundatur exultatione vniuersæ terræ mons Sion: quia ad omnium gaudium, & lætitiā, atque emolumentum perfectio, itaquam ciuitas regis magni in terra fundatur, & vt imago quædam patriæ cælestis erigitur. Vnusquisque etiā alicuius sancti, atque perfecti vitæ cōsiderans hoc euidenter intelliget. Nam quid quæso, aliud

A est vita Francisci, vita Dominici, vita Ignatii, aut alterius cuiusvis sancti, nisi conuiuium magnificum omnibus populis preparatum, in quo cibus accommodatis reficiantur, & non corporali fragilitati, sed spirituali indigentia, quæ multò maior est, abundē provideant: In eo tristis reficitur pane consolationis, infirmus fortitudine sustentatur, ignarus cognitionis luce recreatur, infidelis ad fidem, peccator ad gratiam & iustus ad sanctitatis desiderium adducitur. Ideo, ait Salomon, secunda mens, id est, virtute & sanctitate prædita, quasi iuge conuiuium, ad quam nullus accedit, qui nō cibos sibi dulces atque suaves, id est, suæ necessitatis remedium inueniat. Tandem mons ille Dauidicus vitæ perfectionē indicat, de quo sanctus propheta ait: Mons Dei, mons pinguis: mons coagulatus, mons pinguis, vt quid suspicamini montes coagulatos? Est namque perfectio mōs Dei, de qua in alio psalmo legimus: Iustitia tua, cuius ope amicos tuos honestas, & ornas, sicut montes Dei. Est inquam mōs Dei non tantum, quia ipse vitam perfectam in sanctis efficit, & supra res humanas extollit, sed quia in ea Deus domum suam regiam extruit, & templum, in quo adoretur, edificat. Quoniam inhabitabo in illis, ait, & in ambulabo inter eos, & ero illorum Deus; & ipsi erunt mihi populus. Est mons propter sublimitatem, qua vniuersa mundana post se relinquit, pinguis, propter charitatem, qua Deum, & proximum diligit, & coagulatus, seu multorum montium cōgerie compositus, quoniam omnium virtutum altitudinem comprehendit. Est mons Selson, in quo pax mentis acquiritur, & sensus rerum cælestium possidetur, & imagine fortis, id est, Christi, mons humana circumspatur, & virtutis vmbra protegitur.

C Huic nostro monti cælesti non desunt ea, quæ Isidorus terrenis montibus aptat. Nam si mōtes sunt natura sublimes, compositione solidi, terra affixi, calum erecti, aquarum origines, metallorum receptacula, fructuum & herbarum sedes, & lucis, ac splendoris domicilia; hæc omnia ita propriè perfectioni inesse conspicimus, vt nequaquam eam montem Dei, aut montē cælestem nominare vereamur. Non deest perfectioni sublimitas, qua supra valles, hoc est, homines iniquos, atque peruersos, & supra cāpos, id est, supra cōmunes bonos, & iustos; & supra colles, nimirum supra proficientes & ad alta tendentes, erigitur. **D** Impiorum enim vitæ perfectio opprimitur, & obsecratur, aut quæ atra, & obsecratur sit, ostensione ingenitæ puritatis exponitur, quæ non tā verbis, quā ostensione virtutis iniquitatē damnat, & malorū impietatem erga Deū, & erga alios homines iniustitiam, & erga seipios præposteram dilectionem condemnat. Ob hanc autem causam mali iustos, & maximè perfectos persequuntur, quoniam vident illos iniquitatis hostes, & malitiæ contemptores. Hinc malorum vox est. Circumueniamus iustum, quoniam inutilis est nobis, & contrarius est operibus nostris, & improperat nobis peccata legis, & diffamat in nos peccata disciplinæ nostræ. Camporum verò, scilicet, communium iustorum conuersionem, perfectio supergreditur; Nam sicut fundamenta montium in campis natura recit, & infimum illorum in istorum facie collocavit; ita perfectioris initia, & veluti fundamenta, super communem iustorum vitam locata sunt, quam supponunt, quam sancti, & perfecti deserunt, & vsque ad ipsum cælum caput attollunt. Ascendunt montes, & descendunt campi; inquit Dauid, in locum, quem fundasti eis. Mōtes (secundum Hieronymum) sanctos; & campi communes populos signant; illi ascendunt in locum, quem constituit illis Dominus, quia ad perfectionis mensurā sibi à Domino præ-

Matth. 5.
1. a. 25.
Psal. 67.

Aug. ser.
1. de ser.
Domini
in mōte c.
1. c. 6.

Hiero in
Matth. c. 5.

Isaia 25.

Psal. 47.

Prov. 15.

Psal. 67.

Psal. 35.

1. Cor. 6.

Sapient. 1.

Psal. 103

Hier. ad
eundem
psal.

ordinatam perueniunt; & isti descendunt in locum, quem etiam constituit illis Dominus, quoniam iuxta uocationem suam gratiam recipiunt. Sed illi ascendunt, & isti descendunt, quoniam illorum perfectio, sicut mons istorum conuersationem superat; & camporum, id est, communium iustorum institutio, sanctorum perfectionem ueneratur, & maiorem ac sublimiorem agnoscit. Sed adhuc perfectio minime hac duplici sublimitate contenta, collium, id est, proficientium vitam post se relinquit, quia quadam sancta superbia incitata, non medium tantum uirtutis tenet (qua proficientes praediti sunt) sed in omni uirtutis culmen, & fastigium contendit. Quare illi optime per mysterium congruit, quod ad literam de perfectionis magistro scriptum est. Erit mons domus Domini preparatus in vertice montium, & eleuabitur super colles.] Habemus hic montem, & montes, habemus etiam montes, & colles. Mons singularis, & mons qui est domus Domini, perfectio est, uere regia Dei, & porta caeli, quae & Deo pacatissimum praebet habitaculum, & nobis pandit ad caelestes sedes introitus, montes, ut diximus, sancti sunt, & perfecti, & colles, qui in uirtute proficiunt, & ad perfectionem aspirant. Vnde Hieronymus ait: Nos autem motes & colles eos intelligamus, qui in excelsum uirtutibus eleuati sunt, qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quos Dominus prouocat ad bibendum. Qui enim biberit de aquis eius, non sitiet in aeternum. Et Bernardus ad idem aduersarij nostri miserias enarrans. Quam miseriosus, inquit, est diabolus, cum respicit terram, montes nihilominus quam plurimos de populo acquisitionis habere fide solidos, spe excelsos, charitate speciosos, cultos uirtutibus, bonorum operu fructibus repletos de rore caeli tamquam de saltu spongi quotidianam capientes benedictionem.] Mons est in vertice montium, quia perfectio ipsos, quos affert, sanctos, & perfectos excedit, cum illi numquam omnes diuitias perfectionis capiant, neque eius ambitum, qui infinitus est, comprehendant. Si igitur mons iste noster montibus, id est, ipsis sanctis, atque perfectis omnibus, est sublimior, quanto magis sublimitate colles minores, & humiliores excedet, atque proficietis, & ad perfectionem anholantes superabit. Vide quanta sit huius montis altitudo, quanta perfectionis creatae sublimitas, quae solum Deum altiore respicit, a quo creata est, omnes uero sanctos, & Angelos (eo ipso quod non tota perfectionem possibilem, sed partem tantum eius accipiunt) infra se tamquam filios & tamquam discipulos ab ea aliquid addiscentes, & esse spirituale, atque substantiam recipientes derelinquit.

Mons iste perfectionis sublimis, etiam est solidus & firmus, quem non intus aer uanitatis complet, non uentus superbiae, & ambitionis inflat, sed uerissimarum uirtutum, ac amplissime puritatis copia distendit. Similis omnino in hoc, monti terreno, quem Augustinus terrae tumorem appellat. Nam sicut istum tumorum, non aer, non aqua, sed multitudo glebarum, & copia terrae facit, ita spiritualis uita perfectionem (quae uelut quidam tumor, aut quaedam altitudo spiritus est) non superbia, non inanis gloria, non iactantia, sed praestantia uirtutis, sed donorum multitudo, sed abundantia puritatis efficit. Nec immerito perfectionem Ecclesiae uentre appellauerim, de quo in canticis dictum est: Venter tuus sicut aceruus tritici uallatus lilijs.] Nam sicut uenter uirtutis sua tamen, & aliis partibus corporis supereminet; ita sanctitas non ab aliquo externo inflatur, ut maior appareat, sed seipsa maior est, & tantum ingenua dignitate communem uirtutem exuperat, quantum maiori humilitate descendit. Hic autem uenter iure optimo tritici purgatissimi aceruo

A comparatur, quem non palea, sed selectissima, & candidissima grana componunt, ut perfectionis soliditas exprimat: quia sicut aceruus frumenti totus frumentum est; ita perfectio est perfectarum, & selectarum uirtutum congeries, quas perfecta charitas inseparabiliter secum habet, & in supremo gradu sibi conciliat. Tunc uero hunc Ecclesiae uentrem lilia uallant, cum anima sancta, quae instar liliorum candore fulgent & suauissimo odore fragrant perfectionem ex qua suu candorem, & suauitatem mutuatur, operibus & desiderijs circumdatur. Sed quid est hic mons in terra fundari, & radices suas in imo collocare, nisi perfectionem huius uita, a corporali necessitate nunquam auelli? Quis enim sanctorum mortalitate circumdatus, quantum uis uirtutibus fulgeat, & rerum caelestium desiderio ardeat, non sapere carnis pungatur, reuerentibus uirgeatur, persecutionibus affligatur, aut saltem corporea molestia, & infirmitate turbetur? Non mirum est, quia si perfectionis mons potest terram superare, & terrenam conuersationem deserere, at non potest omnino a terra se eximere, nec terrenam necessitatem effugere. Quare in hoc exilio non est, qui se penitus ab onere alicuius laboris expedit, etiam si innocens, & sanctus existat. Si impius fuero (inquit Iob) uae mihi est, & si iustus, nequaquam laborem aut afflictionem; effugiam, quia non leuabo caput meum saturatus afflictione, & miseria.] Impius uae habet (ait in eum de locum Gregorius) & iustus miseriam, quia & aeterna damnatio reprobis sequitur, & electus quisque doloribus transitoria aduersitatis expiatur. Impius caput leuat, sed elatus euadere uae quod sequitur, non ualeat. Iustus labore sui certaminis affligitur, caput leuare non sinitur, sed pressus a perpetua afflictione liberatur. Ille se in uoluptatibus erigit, sed supplicis sequentibus mergit. Ille se in dolore deprimat, sed tamen a pondere aeternae animaduersionis abscondit.] Istud itaque discrimen inter uallem, & montem constitutum, quod uallis, id est, uita iniqua, a terrenis curis opprimitur, & ab iniquitatibus absorbetur: at mons, id est, uita iusta, atque perfecta, ita supra terrenam conuersationem se eleuat, ut tamen in terra & inter homines statum suum habens, necessario aliquas terrae perturbationes, & sollicitudines sentiat. Verum hic labor ab ineuitandi corporis necessitate proueniens, a quo animo a sanctis & perfectis uiris ferendus est; quia si eorum uita per corpoream infirmitatem, sicut mons, est terra coniuncta, at per desiderium, & mentis puritatem, sicut mons, est uersus caelum erecta. In quo profecto uita perfectio montis similitudinem habet, quod in caelum usque caput suum eleuet, & super eius uerticem perfectus quisque constitutus, inde non per superbiam, sed per amorem caelum expugnat. Nonne homines uoluerunt turrim excelsum aedificare, ut diluuium aquarum si iterum immineret, effugerent, & diuinam iram non timerent? Venite, dixerunt, alter ad alterum, faciamus nobis ciuitatem, & turrim cuius culmen peringat ad caelum, & celebremus nomen nostrum, antequam diuidamur in uersas terras.] Uoluerunt quidem, sed non potuerunt: quomodo enim possent turrim ad caelum usque pertingere, qui ab oriente recesserant, a Dei uoluntate defecerant, & non ad caelum, sed gehennam pertinebant? At quod illi non potuerunt, potuit Deus, & aedificauit sanctitatis turrim, & perfectionis montem ipse fundauit, in caelum erectum, imò & caelum ipsum summitate tangente, in quo homo non propria industria, sed beneficio Dei diluuium, id est, punitionem peccatorum euadat, & ignium uortices in Sodomam preparatos aufugiat, & cui dicit Dominus: Salua animam tuam, noli respicere post tergum, nec stes in omni circa re-

Isai. 21.

Hieron. lib. 9. in Isaiam ad c. 30.

Bernardus, ser. 54. in ead.

Iob. 10.

Greg. 9. mor. c. 52.

Genes. 11.

Aug. in Psal. 103.

Cant. 7.

Genes. 19.

Hugo. lib.
2. de
vita.
mundi ad
mediū.

gione, sed in monte saluum te fac, ne & tu simul pe-
reas.] Tunc re vera iustus post tergum non respicit,
cū ad peccata, quæ reliquerat, & ad desideria sæ-
cularia non redit. Et tunc sursum in montem ascen-
dit, cū cælestia cogitat, superna amat, & bona
spiritualia obtinere procurat. Vnde Hugo ait: Qua-
dam corda sursum sunt, quædam semetipsa deorsum
demererunt: Deorsum sunt illa corda, quæ configu-
rantur huic sæculo: sursum verò sunt illa, quæ con-
uersationem suam habent in cælo. Deorsum sunt, quæ
terrena sapiunt; sursum sunt, quæ iugiter meditantur
cælestia. Secundum id ergo cui per amorem coniun-
gitur cor hominis, sursum, aut deorsum esse iudica-
tur.] Vide quam sit perfectionis mons in cælum e-
rectus, qui habitatores suos, nimirum sanctos, at-
que perfectos, in cælum effert, & ad cælestium rerū
odorem, ad quamdam vitæ cælestis participationem
extollit.

Theod. g.
18. in nu.
Num. 11.

Non desunt huic sacro monti aquarum recessus,
in quibus aquæ cælestes, id est, gratiæ & Dei dona se
recipiant, vt inde in colles & campos descendant, &
in vltim bonorum fluant. Nam sicut Moses spiritum
abundantissimum prophetiæ & gubernationis acce-
perat, quæ sine detrimento suo (vt Theodoretus ait)
posset in alios effundere, vnde audit: Congrega mihi
septuaginta viros de senibus Israel, & auferā de spi-
ritu tuo, tradamq; eis, vt sustentet tecū onus populū
sancti ad perfectam virtutem admissi, gratias, & dona
humilitatis, castitatis, & aliarū virtutū recipiunt, tam
magna atque copiosa, vt possint ea cōmunicare aliis,
& potentia verbi, ac actionis exemplo ad virtutū stu-
dium, & amorē valeāt suos fratres permouere. Quod
sanctus Dauid illo carmine decātauit: Suscipiāt mon-
tes pacem populo, & colles iustitiam.] Tunc mōtes
pacem suscipiunt populo, cū ei gratiam iustificatio-
nis & reconciliationis impetrant; & colles iustitiam,
cū populum ad morum correctionem; & ad sanctam
conuersationem inuitant. Et propterea quisque
iustus mentis obrutus à sanctis, & perfectis, auxilium
efflagitat, dicens, Leuaui oculos meos in mōtes, vnde
veniet auxilium mihi.] Hoc ipso confitens perfectio-
nis montem, à quo isti habent, vt montes id est, ex-
celsi, & sublimis habeantur, è calis aquas gratiarum
accipere, vt eas possint in egenos, ac sitibundos de-
riuare. Nō desunt etiam huic mōti metallorū venēdi-
tissimæ & talentorū sibi cōmissorū repositoria, quibus
Ecclesiā ditat, atq; sustentat. Perfectis enim tam-
quā feruis fidelibus dare solet Dominus aurū, sapiē-
tiæ, argentū eloquii, & as cōstantiæ, ac fortitudinis vt
alios illuminent, doceant, & in fide, aut in virtute sta-
bilitat. Nā quid est Ecclesiæ sanctitas, nisi mons aureus
splēdore suo infideles à luto cęcitatis auertēs, & ad
querendā pulchritudinē veritatis alliciens? Quid est
Ecclesiæ puritas, nisi mons argenteus, claritate verbi
venientes edocens, & in itineribus, salutis erudiens?

Psal. 71.

Psal. 120.

Quid est Ecclesiæ perfectio, nisi mons æreus sua
stabilitate ac fortitudine, aduersus quem portæ inferi
non praualebunt, paruulos protegens & ab omni in-
cursu aduersarij defendens? Quid sunt sancti, & per-
fecti viri, nisi veluti quidā monticuli super hunc ma-
gnum montē collocati, à quo diuitias auri & argenti,
sapientiæ nimirum & puritatis, & robur æris, & ferri,
scilicet patientiæ, & longanimitatis accipiunt? Verē
montes, de quorum medio quatuor quadrigæ egre-
diuntur, id est, omnes vitiōrū turba; quæ à sanctis fu-
giunt; & montes ærei, qui instar murorum, infirmos,
& pusillimos ciungunt, & ab incurſu vitiōrum de-
fendunt, & ipsa vitia fulminibus, hoc est, amarulentis
reprehensionibus persequuntur.] Hic mōs nō est hor-
ridus, nec sterilis, sed abundantia herbarum & florū pul-

Zach. 6.

A cher, & arborum fructiferarum copia frugifer. A quo
cælestes cogitationes tāquā folia virida & purissima
amoris & maioris puritatis desideria, tamquam pul-
cherrimi flores pullulāt, in quo etiam virtutū actio-
nes, tamquā arborum suauissimi fructus nascuntur. Et
implet dominus illud mirabile, quod in Isaia pollici-
tus est: Erit desertum in Charmel & Charmel in saltū
reputabitur.] Cū vitæ prophane sterilitatem in
Charmeli pulchritudinē, & fructus sanctitatis cōuer-
tit, & hos fructus nō solū in suū obsequiū referuat, sed
in iniquorū vilitatē prodire facit. Si enim salus est,
vbi pastiones pecorū sunt, quid erit Charmel in sal-
tum reputari, nisi perfectionis montē in Ecclesia etiā
ad pastum hominum peccatorum exponi, ne scilicet
propter merita sanctorum mali pereant, & ex illorū
vita isti exemplum emendationis accipiant? Denique

Isaia 32.

B hic perfectionis mons tamquam locus excelsus, atque
sublimis prius solis iustitiæ radios excipit, & luminis
splendorem admittit, quem in loca inferiora, id est,
in eos qui vitam minū perfectam sectantur, sensim,
paulatimque diffundat. Vnde Prosper bene ait, mō-
tibus Ierosolymā, id est, Ecclesiam cingentibus An-
gelos, & Apostolos, Prophetas designari, qui lumē
veritatis de supernis accipiunt, vt ab inferiorū cordi-
bus tenebras ignorantie dispellant, & lumen veri-
tatis infundant.] Est igitur perfectio mons, in qua si
montis celsitudinem quaras, vitæ sublimitatem in-
uenies, si soliditatem inquiras, non vacuum, sed do-
notum sui generis amplissimorum, & perfectiorum
refertum reperies: si locum, & radicem respicias,
terrenam fragilitatem, à qua se erigit iste mons aper-
tè videbis: si culmen perfectionis cogites cælum
respicit: si interiora consideres, aquas gratiarum,
& metalla donorum continet: si exteriora animad-
uertas, purissimis desiderijs, & sanctis operibus tam-
quam floribus, & fructibus nitet, & veritatis lumine
fulget.

Prosper in
Psal. 124.

C O mons sancte, mons excelsus, mons pulcherrime,
vel vt veriùs loquamur, o mons qui es ipsa sanctitas,
ipsa sublimitas, ipsa pulchritudo; mons in quo be-
neplacitum est Deo habitare in eo, etenim Dominus
habitabit in sinem.] O mōs benedicat tibi Dominus
pulchritudo iustitiæ, mons sancte in quo iustitia in-
habitat, & sanctitas suam sedem constituit.] Quis as-
cendet in montem Domini, aut quis stabit in loco
sancto eius? Certè innocēs manibus & mūdo corde,
qui non accepit in vano animā suā, nec iurauit in
lo proximo suo.] Vis o religiose in hūc mōrē ascēde-
re propter eius ascensum te rebus omnibus terrenis
nudasti, & onere curarum expediti? Relinquitur
cū ipsis sæcularibus rebus earum amorem: omniū,
quæ non sunt Deus, aut ascensus in Deum; sollicitu-
dinē desere, & mentem excelsam & vilia contentēntē
acquire. Vt enim, inquit Ambrosius, ille non ascendit
in montem, qui de sæculi diuitijs, aut de honore, sol-
licitus est, non ascendit in montem, qui fundi ius op-
tat alieni. Ascendit ille, qui Deum quatit; ascendit il-
le, qui cursus sui Dominica adiumenta deposcit. Om-
nes magni, omnes sublimes montem ascendunt. Non
enim cuiuscumque propheta dicit: Ascende montē ex-
celsū, qui Euangelizas Siō: exalta in virtute vocē tuā,
qui Euangelizas Ierusalem. Non vestigijs corporali-
bus, factis sublimioribus ad hunc montem, si ascen-
das, sequeris Christum vt ipse esse mons possis.] Si-
mili ergo vita, similibus operibus, ac desiderijs in
hunc montem perfectionis ascendens. In cuius celsi-
tudine, si aliquando pedes collocaueris, quid stupen-
dum, & modis omnibus admirandum experieris.
Nam sicut qui montis altissimi cacumen inhabitat,
ea quæ in campis, & vallibus sunt, minima reputat

Psal. 67.

Ierem. 31.

Psal. 13.

D E adēo

Ambrosius
Lucæ. 6.

Isaia 50.

Lucianus de Icaro & Meisippo.

Athan. in vita Antonij.

Eccles. 2.

Psal. 63.

Psal. 10.

aded, vt multa, quæ si in monte essent, magna apparerent, eminus, & in valle posita, nec obatu respiciat: ita & tu ad sublimitatem perfectionis euectus, omnia mundana tamquam in valle mutabilitatis constituta, minima reputabis, & tamquam vilissima, & nec hominis respectu digna contemnes. Si enim ille fictus Menippus, Icarum præsumptuosus imitator, alis à se compositis, vt ipse mentitur ad orbem lunæ subuectus, & inde terrena prospiciens, ridere non cessat hominum ignorantiam, qui de agrorum possessione gloriabantur, & pro regnorum imperio decertabant, & de auri, & argenti copia superbiebant, cum tamen optimus ager non maior, quam vnus Epicureus atomus, & regnum non latius quam lens Ægyptia, & locus auri, & metallorum ferax, velut paruulum granum milij sibi videretur: Quidni tu non fictè ad lunæ cælum, sed verè ad perfectionis celsitudinem, & Dei similitudinem subleuatus, diuitias huius mundi ridebis, honores despicias, & quidquid fulget in sæculo toto corde aspernaberis, quod non tantum minus atomo minimo reputabis, sed læpissimè molestissimum iudicabis, & nonnumquam præ eius modicitate nec oculis internis aduerteris. O quam longe à te discedet ambitio, & prælationum, ac dignitatum procuratio; quæ verè fugiet à corde tuo diuitiarum amor, & voluptatum desiderium, cum alia sine vlla comparatione maiori dignitate cohonestatus (quæ in vnione ad Deum, & in perfecta charitate cõsistit) & aliis diuitiis, & delitiis in infinitum maioribus inebriatus, dignitates sæculi, aut religionis onera importabilia, & periculosa iudicabis, & opes atque delicias animæ sordes, mētis compedes, & virtutis esse impedimenta, videbis. Ex hoc monte, his oculis mundana aspiciebat Antonius, cum apud Athanasium ita de diuitiis temporalibus loquitur. Nemo cum adspexerit mundum, reliquisset arbitretur ingentia; quia omnis terra ad infinitatem comparata cælorum, breuis, ac parua est. Si ergo nec vnuerso orbi renunciantes, dignum aliquid habitaculis possumus compere cælestibus: Se vnusquisque consideret, & statim intelliget paruis thesauris, & parietibus, vel modica auri portione contempta, nec gloriari se debere quasi magna dimiserit; nec tædere quasi parua sit recepturus. Vt enim contemnit aliquis vnam græam drachmam, ad drachmas centum aureas conquirendas; ita etiam qui totius orbis dominium dereliquit, centuplum de melioribus præmijs in sublimi sede recipiet. Ad summum illud perspicere debemus, quod etsi nostras velimus retentare diuitias, cum lege mortis ab ipsis diuellamur inuiti, vt in libro Ecclesiastes scriptum est: Quia nescit homo, quid sit post eum in labore suo.] Cur ergo non facimus de necessitate virtutem? cur non ad lucranda regna cælestia vltro relinquimus, quod lucis istius sine perendum est? Nihil eorum curæ sit Christianis, quæ secum auferre non possunt: illud potius debemus expetere, quòd nos ducat ad cælum; sapientiam scilicet, castitatem, iusticiam, virtutem, sensum peruiabilem, pauperum curam, fidem in Christo robustam, animum iræ victorem, hospitalitatem. Hæc sestantes, mansionem nobis in terra quietorum, secundum euangelium præparabimus.] In monte erat, qui res mundi oculis mundanorum maximas, tam minimas iudicabat. Longè ab illis erat, qui tam exiguas, & nullius momenti existimabat, & solam virtutem, ac sanctitatem prope positam, suspiciebat. Accede ergo & tu, o religiose, ad cor altū.] vt exaltetur in te Deus, & licet in Domino confidas, transmigra tamen in montem sicut passer,] ne rerum terrenarum specie fallaris. Ecce peccatores intenderunt arcum, paruertunt sagittas suas in pharetra, vt sagittent in obscuro,

A nimirum in dolo, & falsitate rector corde.] Ideò si in Iudæa es, in loco vbi confitemur, & glorificamus Deum; fugias ad perfectionis montem,] in quo hostium tuorum persecutiones euades, & ex quo tam vilia, & nullius pretij omnia terrena apparebunt, vt iniquum reputes de recto virtutis descendere, ad accipiendum aliquid de domo tua; aut ex agro vitæ religiosæ reuerti, ad tollendum tunicam tuam. In hoc monte habebis tunicam puritatis, qua vestieris, & possidebis illud aliquid, scilicet Deum cuius comparatione omnia nihil sunt, (quo diues, & scilicet efficiaris) quibus haud dubiè terrenis rebus non indigebis.

Mat. 24.

B *Perfectionem vocari regnum Dei, vel regnum cælorum, quod violenti diripimus.*

C A P. VI

Ostreum perfectionis nomen, eorum quæ exponere decreuimus, est regnum Dei, vel regnum cælorum. Quod omnium nominum perfectioni attributorum nobilissimum est, quia non iam sub alicuius rei terrestris imagine mentis puritatem designat, sed sub typo scilicet celestis eius dignitatem delineat, atque figurat. Dei autè vel cælorum regnum, non tantum beatitudinem nobis in alia vita promissam, sed etiã perfectionem in hac vita sanctis concessam significat, Cassianus manifestissimè tradit, dum illud orationis dominicæ: Adueniat regnum tuum,] his penè verbis explanat. Secunda petitio mentis purissimæ aduenire iam, iamque regnum sui Patris exoptat: vel illud scilicet, quo quotidie Christus regnat in sanctis, quod ita fit, cum diaboli imperio per extinctionem scelerum vitiorum de nostris cordibus pulso, Deus in nobis per virtutum bonam fragrantiam cœperit dominari, & deuicta fornicatione castitas, superato furore tranquillitas, calcata superbia humilitas, in nostra mente regnauerit. Vel certè illud, quod præstituto tempore omnibus est perfectis, ac Dei filijs generaliter repromissum.] Eadem ratione regnum Dei (quod profectò non est aliud, quam regnum cælorum) interpretatur Chrysostomus; vt nunc Gregoriū Nyssenum, Hieronymum, & Ambrosiū omittam. Regnum Dei (inquit ille) dicuntur & sancti, sicut scriptum est: Et colligent zizania de regno eius, hoc est, de populo Christiano. Regnum Dei dicitur, & iustitia, sicut dicit: Auferetur à vobis regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus eius.] At nolo verba Bonauenturæ dulcissima eundem sensum amplectentia prætermittere. Tunc, inquit, regnum Dei in animam venit perpetuo solio stabilitum, quando in tantum virtus ardentis amoris præualeat in spiritu, vt nõ solum inordinationes interiorum sensuum velocissima insurrectione viriliter comprimens, domina totius regni spiritalis appareat, sed cum virtute ipsius amoris omnia acta iudicio rationis presentantur, vt illud quod plus dilecto placere decreuerit, semper in omni actu exerceat, & cætera.] Perfectio igitur est illud regnum, de quo, alio loco affirmat constanter Dominus; quoniam regnum Dei intra nos est.] Quod namque aliud regnum intra nos ipsos esse commodius dici potest, quam vera virtus & cumulatissimum meritum, vt inquit Eucherius, quorum illa nos Deo perfectè subdit, vt non regnet peccatum in nostro mortali corpore, sed Deus ipse dominetur in nobis; istud verò nos tamquam ab regno Dei pertinètes, facit bonorum cælestium participes, & opum sempiternarum constituit

Matth. 6. Cassian. col. 9. c. 18

Chryf. in imperf. hom. 14. Gre. Nyss. sen. lib. de orat. Dominica. Hieron. in Mat. c. 5. Amb. lib. 5. de sacram. c. 4. Bonauent. in mystic. Theolog. part. 2. pe. tit. 2.

Luca 17.

Eucher. 99. in Luca. cam.